

College van Gedeputeerde Staten
statenvoorstel

DATUM	03/09/21	NUMMER PS	Voegt de griffie toe
DOMEIN	LLO	COMMISSIE	RGW
STELLER	Malou Fraza / Anne Zuure	TELEFOONNUMMER	0625778978
DOCUMENTNUMMER	8221A030	PORTEFEUILLEHOUDER	Bruins Slot

Onderwerp : Provinciale Voedselagenda 2021-2023

Bijlage(n):

1. Voedselagenda 2021-2023
2. Uitvoeringsprogramma Voedselagenda 2021
3. Verslag expertmeeting Voedselagenda 13 januari 2021

Aan Provinciale Staten,

Gevraagd besluit

Provinciale Staten besluiten:

1. De Voedselagenda 2021-2023 als stimuleringsagenda vast te stellen onder voorbehoud van goedkeuring van de benodigde financiën bij de kadernota 2022;
2. Kennis te nemen van het uitvoeringsprogramma voor 2021 en bijbehorende extra meerjarig incidentele middelen voor 2022 en 2023 af te wegen bij de komende kadernota.

Inleiding

- Aanleiding

De Voedselagenda is een voornemen uit het coalitieakkoord 2019-2023 'Nieuwe Energie voor Utrecht'. Hierin is opgenomen: *'We stellen een provinciale voedselagenda op. Wij zien een provinciale voedselagenda als een stimuleringsagenda waarin kennisinstellingen, horeca, retail, agrariërs en burgers samenwerken voor kortere ketens en lokale afzet van voedsel.'*

Onze Voedselagenda is een nieuwe stimuleringsagenda waar meerdere provinciale thema's bij elkaar komen en richt zich op het versterken van de korte keten en stimuleren van gezonde en duurzame consumptie. Als provincie helpen we de partijen die betrokken zijn bij deze onderwerpen samen te werken en van elkaar te leren. Ook faciliteren we experimenten om verder te komen in de voedseltransitie. We doen dit nadrukkelijk samen met het voedselnetwerk in de provincie Utrecht in een dynamisch programma van 2021 tot en met 2023.

- Belang

Het thema voedsel biedt voor de provincie een aanknopingspunt om meerdere maatschappelijke uitdagingen tegelijk op te pakken. De Voedselagenda 2021-2023 is een nadere uitwerking van de Landbouwwisje (2018) en de Samenwerkingsagenda Landbouw (2019), waarbij de verbinding wordt gelegd met meerdere andere provinciale programma's. Op gebied van lokaal, gezond en duurzaam voedsel wordt in de provincie Utrecht al veel ondernomen door allerlei partijen verbonden in verschillende netwerken en projecten. Deze netwerken richten zich vaak op bepaalde aandachtsgebieden of specifieke onderdelen in de korte, regionale keten en/of gezonde en duurzame voedselomgeving. De regionale schaal van de provincie leent zich er bij uitstek voor om

het overzicht te verkrijgen en behouden over de verschillende netwerken en initiatieven en vanuit daaruit gerichte verbindingen en versterkingen te organiseren. Met het uitbreiden en koppelen van netwerken worden kansen en knelpunten beter zichtbaar, kan kennis beter worden gedeeld en kunnen de verschillende netwerken en initiatieven makkelijker in verbinding met elkaar gebracht worden. We vinden het belangrijk om daaropvolgend ook de toepassing van kennis en uitvoering van experimenten te faciliteren.

- Concrete vraag

Wij vragen Provinciale Staten om de Utrechtse Voedselagenda 2021-2023 als stimuleringsagenda vast te stellen, met kennisneming van het uitvoeringsprogramma voor 2021. De extra benodigde budgetten voor 2022 en 2023 nemen we mee in de voorstellen voor komende kadernota.

Juridische en andere relevante kaders

Het ontwikkelen van de Voedselagenda is afgesproken in het coalitieakkoord uit 2019. Volgens Artikel 193 uit de Provinciewet zijn Provinciale Staten bevoegd om de provinciebegroting op te stellen en vast te stellen. Volgens Artikel 196 mogen Provinciale Staten de begroting wijzigen en besluiten een gewijzigd bedrag vrij te geven ten behoeve van de Voedselagenda. Gedeputeerde Staten mogen hier volgens Artikel 158 (lid1 sub b) uit de Provinciewet een voorstel voor voorbereiden.

De Voedselagenda 2021-2023 is een uitwerking van de Landbouwwisie (2018) en de Samenwerkingsagenda Landbouw (2019) en raakt aan verschillende programma's binnen onze organisatie, onder andere programma Gezonde Leefomgeving, Circulaire Economie en Regiodeal Foodvalley.

Argumentatie

Vanuit vele initiatieven binnen en buiten de provincie is al veel ervaring opgedaan met de kansen en knelpunten van regionaal voedsel. Ook is al veel aandacht voor gezondheid en voeding, zeker als het gaat om kennisontwikkeling. Omdat er al veel gaande is, leeft de behoefte aan meer overzicht over wat er al gebeurt of juist ontbreekt, met als doel meer onderlinge relaties te kunnen leggen. Ook zien we dat partijen graag aan de slag willen maar nog tegen knelpunten aanlopen die ze graag gezamenlijk, al dan niet samen met overheden, willen adresseren. Als provincie kunnen wij goed inspringen op deze vragen vanuit onze rol als regionale overheid. Er is nog veel te winnen op het gebied van toepassing, kennisdeling en opschaling. Betrokken ondernemers maar ook partijen als gemeenten hebben echter niet altijd capaciteit en budget om aangesloten te blijven bij kennisontwikkeling of kansen voor duurzame en gezonde consumptie in Utrecht te zien of realiseren.

Doelen en indicatoren

De Voedselagenda valt in de begroting onder Programma 2 Landelijk gebied. De agenda werkt aan beleidsdoel 2.4: duurzaamheid is een substantieel onderdeel van de Utrechtse landbouw. Daaronder draagt de Voedselagenda bij aan Meerjarendoel 2.4.2: Utrechtse voedselproducenten produceren meer voor de regionale markt en Utrechtse inwoners kunnen gemakkelijker kiezen voor gezond en duurzaam voedsel.

De twee centrale ambities van de Voedselagenda zijn het versterken van de korte keten en het stimuleren van gezonde en duurzame consumptie in de provincie. We zetten hierop in door het versterken en waar nodig aan elkaar koppelen van de bestaande netwerken en projecten of samenwerkingen op deze thema's. De uitwisseling in deze netwerken moet leiden tot acties en toepassing in de praktijk. Als een van de eerste onderdelen van de

uitvoering van de Voedselagenda ontwikkelen we monitoring op de Voedselagenda thema's. Die gebruiken we om de voortgang op de voedseltransitie in beeld te houden en waar nodig bij te sturen.

Brede welvaart

De ambities van de Voedselagenda liggen in lijn met verschillende welvaartsindicatoren waarbij de meeste direct aansluiten bij het thema gezondheid en welzijn. Met de Voedselagenda zetten we in op korte keten en gezond en duurzaam voedsel voor onze inwoners.

Participatie

Gedurende de ontwikkeling van de Voedselagenda zijn verschillende gesprekken gevoerd met een breed scala aan partijen en initiatieven die zich bezighouden met de korte, regionale keten en/of duurzaam en gezond voedsel in de provincie Utrecht. Tijdens deze gesprekken is feedback en input opgehaald ter aanscherping van de Voedselagenda en ontwikkeling van het uitvoeringsprogramma. De insteek van de Voedselagenda is een stimuleringsagenda waarbij de provincie inspeelt op vraagstukken en behoeftes van de initiatieven en netwerken die binnen dit thema actief zijn.

Het uitvoeringsprogramma wordt jaarlijks ontwikkeld en bijgesteld. Het uitvoeringsprogramma komt voornamelijk tot stand door in het veld op te halen welke initiatieven er spelen en waar een aanvullende behoefte ligt. Op deze manier neemt de provincie alleen een rol op zich waar deze ook echt nodig is. Een van de doelen van de Voedselagenda is het versterken van bestaande netwerken en tegelijkertijd ook het ontwikkelen van ons eigen netwerk.

Financiële consequenties

Voor 2021, 2022 en 2023 is op dit moment een budget van 100.000 euro per jaar begroot voor de Voedselagenda. Binnen het huidige budget van de Voedselagenda kan beperkt uitvoering worden gegeven aan voorliggende projecten met een financieringsvraag. Daarnaast is personele inzet belangrijk voor de Voedselagenda voor het onderhouden van netwerken, het aangesloten blijven bij ontwikkelingen en projecten en spreken met veel externe partijen om zo de bruggen te kunnen slaan. We verwachten met een jaarlijks bedrag van 300.000 euro meerjarig incidenteel (200.000 euro materieel budget en 100.000 euro voor capaciteit) een effectieve bijdrage te kunnen leveren aan de voorgenomen activiteiten. Om uitvoering te geven aan de Voedselagenda in 2022 en 2023 zullen de extra benodigde middelen betrokken worden bij de komende kadernota.

De typen uitgaven voor de Voedselagenda zijn vooral ondersteunend en aanvullend. We kunnen daarbij onze bijdragen vooraf goed afbakenen en zien daarom weinig risico's dat uitgaven gedurende het traject veel groter worden. De financiële risico's zijn daarom laag.

Vervolg

In 2022 wordt een voortgangsrapportage met Provinciale Staten gedeeld; eind 2023 zal een evaluatie worden opgemaakt.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen

Ontwerp-besluit

Besluit op woensdag 14 april 2021 tot vaststelling van de provinciale Voedselagenda 2021-2023

Provinciale Staten van Utrecht; In vergadering bijeen op woensdag 14 april 2021,

Op het voorstel van Gedeputeerde Staten van dinsdag 9 maart 2021,
met nummer 8221A030
van afdeling LLO team NEL;

Overwegende dat:

- De Voedselagenda een voornemen is uit het coalitieakkoord 2019-2023 'Nieuwe Energie voor Utrecht' en een uitwerking van de Samenwerkingsagenda Landbouw,
- De provincie met de Voedselagenda de voedseltransitie helpt te versnellen door korte ketens te versterken en gezonde en duurzame consumptie te stimuleren,

Besluiten:

1. De Voedselagenda 2021-2023 als stimuleringsagenda vast te stellen onder voorbehoud van goedkeuring van de benodigde financiën bij de kadernota 2022;
2. Kennis te nemen van het uitvoeringsprogramma voor 2021 en bijbehorende extra meerjarig incidentele middelen voor 2022 en 2023 af te wegen bij de komende kadernota.

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Griffier,
mr. C.A. Peters